

Czas terażniejszy

Autor: Halina Karaś

Czas terażniejszy. Dobór końcówek osobowych w czasie terażniejszym i przyszłym prostym oraz postać tematów fleksyjnych niektórych czasowników odbiega w dialektach ludowych od systemu języka ogólnego. W 1. os. lp. różnice dotyczą rozkładu końcówek $-(a)m$, $-(e)m$, $-ę$, oraz postaci tematu fleksyjnego czasowników, typu skubę, złapę z twardą spółgłoską wargową zamiast miękką jak w języku ogólnym (zob. Formy 1. os. lp. czasu terażniejszego). W 2. os. lp. rzadsza jest końcówka $-asz$, zamiast której występuje esz , np. znajesz, grajesz, jako kontynuant form staropolskich (wskutek braku kontrakcji, czyli ściągnięcia). Największe zróżnicowanie form jest w 1. os. lmn. Oprócz ogólnopolskiej końcówki my mogą wystąpić m , ma , me , wa (zob. Formy 1. os. lmn. czasu terażniejszego). W 2. os. lmn. czasu terażniejszego, obok końcówki cie , pojawia się również ta (z dawnej liczby podwójnej). Zob. Formy 2. os. liczby mnogiej czasu terażniejszego. Inne końcówki występujące w dialektach ludowych nie odbiegają od systemu języka ogólnego.